

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolnane naročnine se prava ne osti. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopoljal se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lomni konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

PORT ARTUR.

Japonci zopet odbiti.

Rusi vzeli 10 težkih topov.

PETROGRAD 12. Uradno se objavlja, da so v noči med 5. in 6. oktobrom štiri japonske divizije skupno z brodomjem zopet napale Port Artur. Napad je bil odbit. Rusi so vzeli Japoncem deset velikih oblegovalnih topov.

Parnik »Finging« zaplenjen.

TOKIO 12. Parnik »Finging«, ki je vozil vojno muzejstvo je bil danes pred Port Arturjem zaplenjen.

RUSI V OFENZIVI.

Boji pred Mukdenom.

LONDON 12. »Standard« poroča iz Tokija od večeraj: Levo krilo ruske pozicije pred Mukdenom je posebno močno. Med levim ruskim in desnim japonskim krilom se vrši ljut boj.

Kakor so omenjenemu listu tudi večeraj sporočili iz Šangaja, so Rusi napali Japonce severno od Jantaja.

Poročilo iz Kurokijevega tabora. — Rusi napali japonsko desno krilo.

LONDON 12. Reuterjevemu biro so sporočili večeraj iz glavnega stana generala Kurokija: Dne 9. t. m. so Rusi napali s tremi do štirimi bataljoni, 1500 konjeniki in 8 topovi japonsko desno krilo. Nadaljna ruska ojačenja so prodrla vznožno in severno od Pensiku ter se utrdila 8 kilometrov od japonskih pozicij.

Kurokijevo desno krilo se je umaknilo.

LONDON 12. »Daily Mail« poroča iz Tokija od 11. t. m.: Moč ruske vojne sile v smeri proti Pingtaitse se čeni na 4 divizije, dočim se nahajajo tri divizije vznožno in tri divizije zapadno od Jantaja. Desno krilo Kurokijevo se je moralo baje pred desetkratno premočjo Rusov umakniti iz svojih pozicij, ki jih je pa potem zopet zasedlo. Japonci so baje v velikem številu prodrli proti severu.

Boji okolu Jantaja.

PETROGRAD 12. »Bishev. Vjedomosti« poročajo iz Mukdena od 11. t. m.: Večeraj predpoludne se je bil na vsej črti silen boj med topništvom. Japonci so se polagoma umaknili proti jugu. Okolu poludne so Rusi po peturnem topničarskem boju pričeli v gostih četah napad. Japonci so se pri-

čeli na svojih krilih hitro umikati, dočim so se v centru pri Jantaju trdovratno branili. Boj je končal po noči. Sovražnik je bil danes iz nekkih svojih predajih pozicij potisnjen do jantajskih premočnikov. Desno sovršnikovo krilo se je umaknilo nekoliko kilometrov južno od Jantaja, dočim se skrajno levo krilo drži, tola se najbrž tudi umakne. Danes je zopet pričel boj med topništvom. Železnica je skoraj do jantajske postaje v ruskih rokah. Kolodvor je skoraj popolnoma razrušen.

TOKIO 12. (ob 8. uri zvečer). Bitka pri Jantaju je trajala večeraj nepretrgoma ves dan do pozne noči ter se je danes nadaljevala. Do sedaj je izid neodločen. Rusi imajo nasproti desnemu japonskemu krilu blizu Taitsiho močnejše vojsne oddelke, vendar se zdi, da so Japonci zadržali Ruse, da jih isti niso zamogli obkoliti.

Boji na vsej fronti.

TOKIO 12. Maršal Oyama je sporočil, da se vrše boji na vsej fronti. Dne 10. t. m. so Japonci pri Seahungu odbili ruski napad.

Boji okolu Mukdena.

TOKIO 12. (Reuterjev biro). Japonci nadaljujejo v obče v široki fronti svoje prodiranje proti Mukdenu. Pripravlja se bitka na vsej črti. Ena ruska brigada pehote, 2000 konjenikov z dvema topoma so zadeli na Kurokijevo krilo ter so dne 9. t. m. prekorčili reko Taitse. Japonci jim skušajo prestrašiti umikanje, da bi jih tako zajeli.

Rusi so napadli Sienhuang, 30 milj severno-zapadno od Saimtsi, gotovo z namenom, da pretržejo japonske zveze z reko Jalu.

Japonci prodirajo proti Mukdenu?

LONDON 12. Dupsaik »Reuterjevega biro« je poslal sledečo nedatirano brzobjavko, ki jo je dne 10. t. m. odpeljal preko Fuzana: Prodiranje proti Mukdenu je pričelo danes. Ko je bil maršal Oyama zvedel, da so Rusi svoje levo krilo pet milj severno od Jantaja ojačili, je ukazal, naj prične prodirati vsa armada generala Oku. Najprvo je pričela marširati pehota ter je prodrla dve do tri milje v severni smeri. Na to je sledilo topništvo. Ko so Rusi razpazili gibanje Japoncev, je njihovo topništvo pričelo strejati. Japonci so odgovorili. Ves dan je trajalo streljanje težkih topov, vendar se ni doseglo nikakega vspeha. Pehota je danes zvečer prodirala dalje.

Japonci pomnožujejo svojo armado. Sprememba v vrhnem japonskem poveljništvu?

LONDON 12. »Daily Mail« poroča iz Šangaja od 11. t. m.: Japonska armada je pomnožena z dvema divizijama. Tri divizije so bile tudi odposlane v Genzan, baje kakor

demonstracija proti Vladivostoku. Najbrž nameravajo pa Japonci odposlati ekspedicijo na otok Sahalin. Japonski krogi v Šangaju menijo, da bo maršal Oyama odpoklican ter da prevzame vrhno poveljstvo general Nodzu. Tukaj se pripoveduje, da je maršal Oyama med bitko pri Liaojangu že sklenil, da se z armado umakne, a general Nodzu ga je baje prosil, naj tega ne stori ter naj poskusi še zadnji napad. Ta napad se je posrečil in sicer s tem, da je Nodzu dvajseti polk skoraj popolnoma žrtvoval. Dalje se govori, da postane general Niši vojaški guverner v Mandžuriji. Število ranjencev in bolnikov je zelo veliko. Moštvo se pa nadomešča z novimi četami; ker se je službena doba podaljšala, je sedaj na razpolaganje 3 do 400.000 mož.

Štab druge mandžurske armade.

PETROGRAD 12. Glasom nekega uradnega poročila je štab druge mandžurske armade že sestavljen.

Japonski ranjenci v Kobe.

LONDON 12. Iz Kobe (Japonska) poročajo, da se nahaja v ondotnem okraju okolu 30.000 ranjenih in bolnih japonskih vojakov; templi in bolnišnice so prenapolnjene. Vojska ima vzlic temu na razpolaganje veliko število novincev.

Japonska obrežna oklopnjača zadela na mino. — 197 oseb mrtvih.

TOKIO 12. (Reuterjev biro). Dne 18. septembra je japonska obrežna oklopnjača »Heijen«, ki je bila v Golobjem zalivu, zadela na mino ter se pogreznila. Vest o tej nesreči so Japonci do sedaj prikrivali. (Obrežna oklopnjača »Heijen« je bila zgrajena leta 1887. ter je imela 2200 tonelat in 8 topov).

TOKIO 12. (Reuterjev biro). Kakor je dosedaj konstatirano, je prišlo na obrežni oklopnjači »Heijen« 197 oseb ob življenje.

Ruska carska dvojica.

PETROGRAD 12. Večeraj sta se car in carica vrnila v Carskoje Selo.

Izrek Kuropatkinov.

LONDON 12. Iz Petrograda brzobjavljajo: Nebi prijatelj Kuropatkinov je prejel večeraj brzobjavko, v kateri se nahaja sledeči zelo značilen izrek: Sedaj sem pričel vojno.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 12. Med došlimi vlogami se nahaja predlog ministerskega predsednika, da se izvoli komisija edenindvajsetih poslancev, ki naj izdelajo preosnovno poslovniko. Zbornica je razpravljala o kraljevih ukazih glede kvote za 1903. in 1904. Zastopniki opozicijskih strank so se izjavili proti temu, da bi se vzelo na znanje tozadnevne dopise ministerskega predsednika, ker ni bilo zakonitih predpogojev za ukaze krone.

vzljutili, ali potolkli se tudi nismo, ampak govorili smo kakor se spodobi poštenim ljudem.

— E, stari mlinar Zlatobradič je mirna kri, pak se menda tudi boji tvojega sosedstva.

— Morda tudi zato. Ko pobiram davščino, čaka me obed, kjer me zaloti poludne. Tudi mlinar mi ga je dal, vsa, kakor treba, ali ni me povabil k svoji mizi, ampak je dal pogrniti gori v svoji kamri. Tu je streglo neko dekle meni in mojima dvema človekoma. Prihajala in odhajala je tako svedobno, kakor da se nikogar ne boji. Nosila nam je kruha, vina, mesa, kakor da smo nje domačini. To mi je ugajalo.

— Ne res, mala je polna in ima na levem licu bradavičico? je vprašala stara, ki je dotlej pozorno poslušala Grgo.

— Uganila si!

— Ah! To je Dobre, mlinarjeva sinovka (bratova hči).

— Da, da, ona.

— Je, je! Vrežja deklica!

— In je, vprašal sem jo za ime rodbine, a rekla mi je, da je brez očeta in matere, a stric mlinar da skrbi zanjo in

Posl. Ugron je napadal avstrijsko vlado ter izjavil, da se zli, kakor da bi ogrska vlada bila povsem na uslugo absolutistični avstrijski vladi.

Ministerski predsednik Tisza je utemeljeval odloke krone v kvotnem vprašanju, češ, da so popolnoma zakonite z ozirom na notranje politične razmere avstrijske, katerih nihče bolj ne obžaluje nego ministerski predsednik. Govor ministerskega predsednika je opozicija s trajnim ropotom motila. Ministerski predsednik grof Tisza je zelo energično branil avstrijsko vlado, nakar je bil njegov dopis vsprejet.

Brzobjavne vesti.

Odkritje spomenika.

WASHINGTON 12. Dne 19. t. m. se pred novo vojaško šolo v navzočnosti predsednika Roosevelta slovesno odkrije spomenik pruskega kralja Friderika Velikega.

Novi častniki za makedonsko orožništvo.

CARIGRAD 12. Turški vladi je bilo objavljeno, da nastopijo novi avstro-ogrski in ruski častniki, ki so določeni za makedonsko orožništvo, pred koncem tega meseca svojo službo.

Vatikan.

RIM 12. Papež bo imel dne 14. t. m. tajni in javni konsistorij; dne 5. decembra pa mešan konsistorij.

Parnik se potopil.

LONDON 12. Reuterjevemu biro so sporočili iz Halifakas, da se je parnik »Call« iz Novega Brunsvika pred otokom Prince Eduard med viharjem potopil. Moštvo, na število 19 oseb, je utonilo.

Nova italijanska vojna ladija.

CASTELLAMARE di SABBIA 12. Danes je bila tukaj v navzočnosti kralja, ministra mornarice Mirabello, admiralov Morin in Gualterio ter generala Valler spuščena v morje vojna ladija »Viktor Emanuel III.«

Ladija ponesrečila?

TUNIS 12. Gede osode paketne ladije »Djurdjura«, ki je v soboto zapustila Marsiljo ter odplula proti Tunisu, vlada veliko vznemirjenje. Na ladiji je bilo 200 potnikov in 50 mož posadke.

Sedanja vojna Rusije.

Bes Arabska.

II.

In da je to celo sreča za Ru-e!... Seveda sreča more biti različna in opoteča... A tukaj je še vprašanje, ne bo-li Japonska preklinjala svojo... srečo?!

njeno imetje. Bilo je še raznih besed, potem pa sem jo vprašal, da li me se bji? »Čemu bi se bala, ne vem, zakaj!«. »Ali Gričani se me boje!« sem rekel jaz. »Gričani so Gričani, jaz pa sem jaz!« je rekla ona. »Pa vidiš, imam orožje«. »Briga mene vaše orožje! Nešča bi si tudi jaz kakov cepce ali kolece, se je nasmejela Dobre. »In ti bi se spravila na možkega?« »Bi se, ako bi se me dotaknil. Zepamnil bi se do sodnega dne, kaj je Zlatobrad čeva Dobra«. »Brez šale«. »Seveda, brez šale«. Poglejte le, da je tudi meni Bog dal močne mišice, četudi sem ženska glava«. Vidš, majka Draga, taka le ženska bi bila po moji voji. Čemu naj človek drži v hči žensko kakor ščinkoveca ali senico v kletki, ki ne zna nego cip, cip, cip. Ali Dobra, ta bi tudi vraga izkopala oči.

— Tu hočeš?

— Da...

— Hm!, je izsnila starka, pogledši zopet Grgo iz pod očesa, ali Gričanka je.

— Briga to mene! To jej ni na čelu zapisano. Pa saj se radi davščine ne pripravimo z ženskami!

(Pride šp.)

PODLISTEK.

18

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. Č.

II.

— In vprašuješ? Je-li to sorodnik? Je-li to plemič? Gričani me sovražijo, respeli bi me, utonili bi me v kaplji vode. Kadar se spominjajo mojega imena, ne same kolaje, ko govore o vragu, mislijo name. Sem-li jaz kriv, ako delam, kar piše pravica? Ali ko potezajo meč ali nastavljajo kopje na moja prsa, mari naj se dam zaklati od njih? Pak pa Peter, v katerem tebi ista kri kakor v meni, mesto da bi ni bil desna roka, zapustil me je in pobegnil je mej zasramovalce mojega imena, med Gričane. Pogazil je naše plemenito staro ime, upisal se je za meščana in podkovava kmetom kopje. Sramota, pravim, sramota. Ne, kakor sem bil krščen, ta ne bo trošil mojega zlata.

— Eh, pak mu ga ne daj! je odvrnila starka m rna.

— Pak, je nadaljeval Grga, prijemši Drego za roko. Moj stric, ksnonik, je bogat, in odkar je Peter ubežal med one vrage, ki zatirajo Kapitej, ga stric ljubi in mu zapiše vse imetje, ako jaz umrem brez odvetaika. Moje zlato, stričevo zlato prišlo bi v pest tem griškim kramarjem.

— Kdo ti pravi, da stric sp še?

— Vem, za gotovo vem.

— A kaj hočeš storiti?

— Oženim se. Izel bom otroke. Njihovo bo, kar je mojega in stričevega.

— Pa daj!

— Zato sem te pozval.

— Da ti izbiram, da ti nejdem katero?

— Ne treba.

— Ah! Imas že ptičico! Čemu naj ti bom torej jaz?

— Moreš, moraš pomoči. Došlo je tako po sreči. Pobrli smo davščino pod Gričem. Šel sem bil sam, ker sem se bal, da ne mine gladko. Predmeščani so najhujši. Dajli smo tudi v mlin lopatar »pod vrbikom« k mlinarju Zlatobradiču. Res je, da se nismo

Pravijo, da je dobro, da Ruse »tepejo«, češ, le takim načinom se prebude iz svoje dremote... Nu, tudi prav! Ali je pa to sploh ureča za Japonce, ako Kuropatkin sam pravi, da je dosihdob vse šlo po njegovem planu! Občudujte ga, občudujte in smejte se nekaterim židovskim časopisom, katerim se je sanjalo, da na Kuropatkinu nikdo ne zaupa, da je nesloga med njim in štabom, da hočejo odstaviti Aleksejeva itd., itd., Ej, smešno, verujte mi!...

»No, če je Kuropatkin takov steber, zakaj je zapustil Ljaojan?« Tako prigovarjajo. A kaj je Ljaojan? Port Artur. — Ka-li?! Ali je Ljaojan trdnjava? Tabor je to, kolikor ga je bilo možno utrditi v šestih mesecih! Namen njega bil je le ta, oslabiti in dezorganizirati Japonce, kar se je velikolepo posrečilo. Tako namreč, da Japonci niso bili sposobni za praganjanje umikajočih se Rusov!

»In vendar so vzeli Ljaojan!...« Hm, prava reč! Prazno, raztrgano mošnjo, katero sem jaz vrget na tla, gotovo kdo pobere. Posledica japonske »zmage« je bila ta, da je čena ruskih obilicij v inozemstvu poskočila. Dovolj jasno!... Le ne verujte, da so Japonci dobili z Ljaojanom zaklade provijanta, streliva, vagonov in lokomotiv. To so vse bajke — Pfluz —. Kuropatkin je že ves mesec prej vse koristno in potrebno vozil na sever. Njegov odstopljenje pa iz Ljaojana navdušuje ves svet! Čitajte, kaj piše o tem korespondent »Daily Mail«, E. Hendz, namreč o sukcesivnem umikanju Kuropatkinu od Dašičao do Ljaojana in od todi dalje na Mukden:

»Steer je rano govoriti o teh, na prvi pogled nepremagljivih tšavah, ki jih je moral premagati Kuropatkin tekom prve faze mandžurske kampanije, ki je končala ravnokar.

Prej ali slej izve svet in ostrmi, s kakim številom armade je on vodil zaščitno prve meese po svojem prihodu v Mandžurijo! In koliko vojakov je imel na razpolago iz evropejske Rusije! Zanimivo je, koliko je imel okornih rezervistov iz Sibirije, katere je moral obleči, oborožiti in učiti pod krogli sovražnika! Ves svet ve, koliko je Kuropatkin nadkriljeval Japonce številom, in vsakemu ni znano v polnem obsegu, kakšna gromadna odgovornost je bila položena na tega malobeseda, priprostega vojskovodjo, in s kakšno razodnostjo, pogumnostjo in skromnostjo je dovršil to nalogo! Sedaj vidijo vsi, kako se Kuropatkin s svojo armado »v peščici« približuje svoji bazi! No šele bodočnost pokaže, kako je on mogel to doseči. In najznameniteje v tem umikanju, pravi dalje angleški korespondent, »je ta fakt, da sami udeležniki teh dogodkov kratko in malo niso vedeli, da se umikajo. Počasno umikanje sil se je spremljalo s vednimi, čestokrat uspešnimi boji, kateri so se zaključevali z umikom. Le ti, tako rekoč privatni uspehi so ves čas podkrepljali duh armade ki ob umikanju tako rekoč lahko pada v obup. Na morem si kaj, da bi ne videl, da je umakovanje armade Kuropatkinu, razprostirajoče se na mnogo milj, armade, ki jo je tesnil sovražnik z vseh strani z močnejšimi silami, ena iz najvzdržnejših operacij v sodobni zgodovini vojene.

— Tako sodi Anglež, prijatelj Japoncev. Kaj na vi, brate Slovani?

Še nekaj! Na generala Steslja se ozira z občudovanjem ves svet in svoje si ga ne le Nemci, ampak celo Židje. Njegov sin je pa odločno opovrgel vsa to in je s ponosom povedal dopisniku nekega časopisa:

»Moj oče ni Nemeec, ampak pravi, resnično ruski žid. Že naš ded je bil pravoslavne vere in ni imel ničesar skupnega ni z Nemci ni z Židji.« — Sestra generala Steslja je pa — ne vem, kateri že redakciji, — poslala pismo, kjer piše, da bi se pradedje Stesljev v grobu obrnil, če bi slišal kako neki ruski židovski časnik piše, da je Steslj iz krščenih Židov, kajti Steslji so vsekdar ljubili carja svojega in domovino in so radostno žrtvovali za carja, vero in Rusijo sveto svoje življenje.« Kratko pa jasno!

Drugokrat več.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 12. oktobra 1904.

General Kaulbars, poveljnik vojaškega okraja odeskkega, je imel te dni do častnikov, ki so odšli na bojišče, razgovor, v katerem je tako le označil pomen sedanje

vojne: »Stoletja že smo delali za pridobitev in za varnost našega azijskega posestva, in huda vojna, ki jo lijemo sedaj, ima nalogo, da nam to posest zagotovi za bodočnost. To ni ena navadnih vojn za meje, izzvana od slučajnih navskrižij, ampak je to velika državna potreba, s katero se morajo zagotoviti narodu ruskemu pogoji življenja. Ali ta vojna ima tudi za Evropo velik zgodovinski pomen. Sibirija in Vzhodna Azija so tla, ki združujejo 800 milijonov Azijatov, 400 milijonov Evropejcev. To je pozorišče velikega boja med dvema svetli. Braneča svojo posest na Vstoku, je predstraža, ki čuva interese vse Evrope.«

Glasom danes došlih vesti je Kuropatkin že krepko začel s svojo ofenzivo. Iz brzovojk na drugem mestu razvidijo čitatelji, da se vrše hudi spopadi med obema sovražnikoma, da se Japonci umikajo in da so Rusi zopet zaseli pozicije do prenegovnikov pri Jantaju. Boj je večinoma, artilerijski boj. Zanimiva je brzovojka iz Tokija, ki rabi izgovor, da se je desno krilo Kurokija moralo umakniti pred desetkratno premočjo. Tako, tako! Dosedaj niso Japonci nikdar nsglašali v svojih poročilih, kako so bili v večkratni premoči, ampak so se vedno le bahali se svojimi sijajnimi zmagami. Sedaj je na njih da se le pokažejo svojo vojniško vrlino, ko se jim bo boriti proti premoči — kakor so se morali Rusi sedaj skozi sedem mesecev — ali pa vsaj proti jednaki moči na ruski strani.

Dokler so bili v veliki premoči, jim je bilo vojevanje lahko, ker jim ni trebalo drugega nego postopati po prej določenemu načrtu in dajati dogodkom na bojišču direktivo. Tako ni trebalo japonskim generalom nikake iniciativne delavnosti. Sedaj pa, če bodo Rusi v premoči, bodo tudi slednji dajali direktivo dogodkom in japonskim vojskovodjem bodo nastajale vsaki hip nepričakovane situacije, nepredvidljene v njih programu, zbog česar bodo morali na licu mesta delati sklepe in jih na licu mesta izvrševati.

To bo še le prilika, da pokažejo svoje vrline, o katerih se je dosedaj toliko kričalo in kakoršne vrline so ruski vojskovodje že v obili meri dokazali.

Ali jedno besedo bi spregovorili do naših čitateljev. Ponosno smagovestno besedo je zapričel Kuropatkin ofenzivo in mi ne dvomimo, da dobri genij ruskega naroda ne zapusti svojega mljenca in priprave vene s sijajne zmage na njegove zastave. Toda nikakor ne smemo misliti, da bo odslej vojevanje za Ruse igrača. Še bo trebalo velikanskih žrtv, velikih naporov in še bo tekla kri v potokih.

Tudi bomo čuli še o parcijalnih neuspelih in če pride morda tu pa tam kaka manj ugodna vest, naj se naša javnost nikar ne vznemirja in naj ne izgublja niti za jeden trenutek vero za končni uspeh ruskega orožja.

V ta uspeh moremo verovati tem bolj, ker se je ruski car v Revelu že poslovil od mogočnega ruske baltičske flote, ki odhaja na tojišče. Ta flota je sestavljena iz 8 velikih vojnih ladij, ednajst velikih in manjših križarjev in velikega števila torpedovk vseh vrst in drugih ladij za bolnišnice, de'avnice in rekonocetriranja. Razum tega bo spremljalo to floto 60 do 80 pomožnih križark in drugih ladij, ki bodo vezile premog.

Kolikor znamo do sedaj bo plula flota okolo rta Dobre nade, okolo Afrike. Rabila bo približno 80 dni in pripluje v vzhodno-azijsko vodovje nekako v drugi polovici decembra.

Iz ogrske zbornice.

Po dveh mesecih blaženih počitnic se je zopet sešel ogrski parlament, da nadaljuje svoje delo, ki ni v lanskem letu sestojalo iz drugega, nego iz obstrukcije in zopet obstrukcije — večne obstrukcije. Ali vsa znamenja kažejo, da delo zbornice tudi sedaj zopet zide v tok obstrukcije. To slutiti menda tudi minister predsednik sam, kar je sklepati po dejstvu, da je ravno te dni grof Tisza izdal do svojih volilcev odprto pismo, v katerem daje razumeti, da je ustava v nevarnosti. Kakor znano, je bil vodja nezavisne stranke Fran Košut, oni, ki je lani počel paktirati z vlado za odstranjenje obstrukcije. Potem je bil Košut dlje časa bolan. A komaj da je sedaj okreval, že je tudi on tu, ki napoveduje vladi boj do krvi, to je — do pada ministerstva Tisziniga. Vidi se torej, da se

Madjari nikakor še ne zadovoljujejo s koncesijami, ki so jih iztisnili iz krone v toliki meri, kakor jih ni dosedaj in jih ne doseže nikdar noben narod v monarhiji. Ako pomislimo še, da so se na Ogrskem pojavile nove strankarske tvorbe, radikalizirane do skrajnega, — n. pr. Banffyjeva nova stranka, Apponyjeva prenovljena in najnovejša Csavolszkyja — potem ni dvomiti, da bo v ogrskem parlamentu zopet silnih erupcij madjarskega šovinizma. Naj hočejo ali nočejo, merodavni krogi morajo priti do spoznanja, da proti temu madjarskemu šovinizmu, ki ne pozna nobenih mej v svoji zaslepljenosti, ni leka ni v dobrohotnosti, ni v koncesijah, nikjer, nego v oživljenju nemadjarskih narodnosti h krepkemu politškemu življenju in v sodelovanju istih na zakonodavnem delu.

Zopet demonstracije.

V ponedeljek so bile v Brnu zopet demonstracije jako nemega značaja, tako, da je moralo vojaštvo vmes poseči. Na redarje je metalo občinstvo kamenje in kose železa. Vojaštvo je ranilo sabljami več oseb. Demonstrovali pa so češki narodni socijalisti za splošno volilno pravo. Na shodu, ki se je vršil pred demonstracijami so narodni socijalisti razpravljali o čeških šolskih razmerah v Brnu in so govorniki silno napadali nemške deželne poslance in brnski (nemški) občinski zastop. Na demonstracijah je bilo tudi več oseb zaprtih. Tudi od redarjev so bili nekateri ranjeni.

Drobne politične vesti.

Vatikan in Francija. Iz Pariza javljajo, da je bila stvar bivših škofov iz Lavala in Dijona poravnana konečno na način, da jima je papež dovolil 8000 lir letne penzije.

Francozki častniki obiščejo srbskega kralja. Iz Moskva poročajo, da se je peljalo tamkaj mimo 47 francoskih častnikov, med temi en poveljnik armadnega zbora, 7 generalov in drugi visoki častniki. Ti častniki so stari tovariši srbskega kralja Petra z vojaške šole v Saint Cyru, ter gredo v Beligrad posetit kralja.

Domače vesti.

Hotel »Balkan«. S noči ob 6. uri sta bile otvorene kavarna in restavracija hotela »Balkan« v »Narodnem domu«. Občinstva je bilo do pozne ure v jutro natlačeno polno, toliko v kavarni kolikor v restavraciji. Splošno se občinstvu dopadajo krasni, značni prostori, in tudi postrežba je v vsakem oziru izvrstna. Oficijelna otvoritev »Narodnega doma« se bo vršila pa nekako v sredi meseca novembra, ko bo poslopje popolnoma dovršeno.

Ob otvoritvi prostorov v »Narodnem domu«. Prejeli smo: Tam, kjer je nekdanja stala na širokem prostoru nizka hiša, v kateri je prej bila Dolencova tiskarna — tam, kjer je stalo na najlepšem mestu tržiškega mesta nizko, žalostno poslopje, ki je tudi ono izginilo pod udarci našega slovenskega oklčana — oh! kolikokrat sem ogledoval ono zidovje, ki je polagoma rastlo iz tal! In stalo je že visoko — oj! Kdo se re spominja onih trenutkov, ko je zadobilo to zidovje svoj krvavi krst, ko je ječi zlihoval graditelj tega poslopja naš Svetko Mar telano.

Naj bo pozabljeno! Ob današnjem deževnem vremenu zbirale so se trume slovenskega naroda pred prostor, ki naj bodo shališče tržiških, okoliščinskih in drugih Slovencev — in Slovanov. Sreč mi je nemirno bilo, ko sem gledal na to množico radovednega naroda, katerega je priglasila želja ista misel, kakor mene. — Slovenski trenutek je prašel — prostori so bili odprti — planili smo vsi v nje — oh vsi: mladinci, možki, stari, deklice, žene, gospiče, gospe — težaki, uradniki, duhovniki, častniki, — vsi smo se našli doma, našli smo se v svojem — Narodnem domu.

Lep je ta dom, lepši ne more biti v nem — tako naj vedao ostane — kar tudi mora: pravi dom v Trstu bivajočih — Slovanov!

Naprej!

Vedeta.

Novim mestnim vojaškim poveljnikom v Trstu je imenovan c. in kr. major Anton Dollenz 22. pešpolke. Novi poveljnik je brat bivšemu slovenskemu svetovalcu in poslancu, g. Franu Dellenzu.

V »Hrvatstvu« slavnem nam odgovarja znani dopisnik »ek« od tam nekje iz okraja pazinskega. Ker smo bili mi povedali, kako — priljubljen je ta »ek« pri lastnih svečeniških tovariših (in ti ga menda najbolje poznajo, ker so tu na primeru naučili) menj, da to ne pomenja ničesar. Pozivlja nas, naj se obrnemo naravnost do škofijskega ordinarijata, ker tam da bolje poznajo sposobnosti njega, gospoda »ek«-a.

Gotovo, gotovo, na ordinarijatu poznajo njegove — sposobnosti! Ravno za to so ga najeli in on se je rokama in nogama dal na to službo, kakor je že od nekdan znan — značajan mož! O, da, znan! Na ordinarijatu ga poznajo, to je izven vsakega dvoma. Ali poznajo ga tudi svečeniki, ki niso tako srečni, da bi bili na ordinarijatu! Zato so ob neki gotovi priliki — bodi povedano tudi to — odločno protestirali, ko se je on drznil nekaj govoriti v njihovem imenu! Dragi gosp. »ek« naj vidi, da iz svečeniških krogov se doznava marsikaj. Na poziv gospoda »ek«-a, naj greme na ordinarijat po sodbo o njem, se ne moremo vzdržati vsklika: Bravo farbo! Kdaj je še kakov redarstveni ravnatelj hodil javno kompromitirat svoje agente? Osi vas rabijo za delo, ki naj ubija narodno slovensko stvar v našem Primorju, a vi jim — služite! Pa da bi vam ne dajali ugodnega spričevala?! Toda vedite, dragi gosp. »ek«, da za naše javno mnenje, ki je proti sedanjemu politškemu in zistemu na ordinarijatu v strogi opoziciji, ker je ta zistem očitno slavofobski in ne more drugačen biti že zato, ker mu je inspirator znani nemškonačionalni jezuit Volbert — vedeti torej, gosp. »ek«, da za naše javno mnenje so sodbe od sedanjega režima na ordinarijatu k večjemu tolikega pomena, da se po njih misli — nasprotno!!

Nagrobnega spomenika slovenski napis. (Dalje.)

Bajt je na to rekuriral na gavarstvo, ki je tudi res ovrglo krivični in po zakonu neveljavni sklep mestnega sveta, municipiju pa je bil vzročen sledeči odlek:

No. 12116 Gradisca 11. Giugno 1904.
Alla podestaria
Gradisca.

Il Consiglio comunale di Gradisca-Brumv prese nella seduta tenuta il giorno 19. d. c. 1903. il deliberato di negare a Ig. Bajt i. r. maestro presso la casa di pena in Gradisca il permesso di collocare sulla tomba della defunta sua madre nel cimitero cattolico di Gradisca una lapide con iscrizione slovena.

Essendo il deliberato contrario alle vigenti leggi quest' i. r. Capitano distrettuale trovò a sensi dell' Art. XVI. della legge 5./III. 1862 B. L. I. No. 18 e del § 92 della legge 7./IV. 1864 B. L. P. No. 8 di sospendere l' esecuzione del deliberato e di avanzare l' oggetto all' i. r. Luogotenenza in Trieste per le convenienti disposizioni.

Motivi: Secondo le disposizioni dei decreti aulici 23/VIII e 13/IX 1784 e 12/VIII 1788 No. 1460 è concesso si congiunti d'un defunto di dedicargli un segno di affetto, stima e gratitudine. Nell' esercitare questo diritto il singolo non può venire impedito dal comune se non per motivi, che legalmente rendessero inammissibile l' esercizio di questo diritto. La circostanza, che la lapide porta una iscrizione in lingua slovena non può dare motivo al divieto dal momento, che le suscite disposizioni non fanno nessuna restrizione nella scelta della lingua per i monumenti collocati nei cimiteri. — Che il testo proposto da Ign. Bajt per l' iscrizione sia sconveniente e quindi inammissibile non viene asserito dal comune. Avendo la rappresentanza comunale respinto la domanda del Bajt senza un motivo speciale basto in legge, l' Aut. r. politica ravvede nel deliberato una violazione delle leggi vigenti, e precisamente delle disposizioni sopracitate e quindi si trova indotta a sospendere l' esecuzione del deliberato.

L' i. r. Consigliere di Luogotenenza:

Fabris m. p.

Na kratko povedano po slovenski: okrajno glavarstvo pravi, da je sklep občinskega sveta v protislovju z veljavnimi zakoni in zato da ga razveljavlja. Po citiranih dvornih dekretih je dovoljeno staviti pokojnikom zaske udanost, spoštovanja, hvaležnosti. Te pravice ni smeti kratiti nikomur, ako ni zakonitih vzrokov, radi katerih vršenje te pravice ni dopustno. Okolnost pa, da ima spomenik slovenski napis, ni takov vzrok, ker določbe ne omejujejo nikakor izbiranja jezika. (Zvršetek pride.)

Jugoslovanski almanah. Iz Ljubljane smo prejeli:

Vsled nepričakovanih zaprek se sestank za izvolitev literarne jury, ki bo ocenjevala književne doneske, ki naj se obelodanijo v »Jugoslovanskem Almanahu«, ne more vršiti v četrtek 13. t. m., ampak se bo vršil v petek 14. oktobra ob 8. in pol uri zvečer v ljubljanskem »Narodnem domu«. Želeti je, da bi bila udeležba mnogoštevilna.

»Krivoprišežnik«. Dramatično društvo je vprizorilo ta igrokaz predminolo nedeljo v »Narodnem domu« pri Sr. Ivanu. Takoj po predstavi je bila izražena splošna želja, naj bi se to, tako lepo igro, čim prej ponovilo. Z ozirom na to, da se »Dramatičnemu društvu«, od vseh strani prigovarja, naj bi ponovilo to predstavo in to s posebnim ozirom, ker je bila igra toli dovršeno vprizorjena, sklenilo je dramatično društvo, da »Krivoprišežnika« prihodnjo neleljo, dne 16. t. m. ob 5. uri pop. ponovi v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Prilpave za Vegovo 150-letnico na Dunaju. Slavnostni odbor za prireditve Vegovega jubileja na Dunaju vabi slovenske pevce in pevke, bivajoče na Dunaju, na pevske vaje, ki bodo za ženski, oziroma mešani zbor ob četrtek 20., 27. oktobra, 3. in 10. novembra t. l. v dvorani »Slovenske Besede«, Dunaj, I., Fleischmarkt 16 (vhod Drachengasse 3.); za moški zbor pa vsaki petek v dvorani pevskega zbora društva »Zvezda« v Pfeiferjevi restavraciji, Dunaj, III., Radetzkystrasse 3. Začetek pevskih vaj je ob osmih zvečer. Vsaki četrtek ima slavnostni odbor svojo sejo v dvorani »Slovenske Besede« ob osmih zvečer.

Dne 16. novembra t. l. se bo vršila 150 letnica slavnega Vege v krasni dvorani hotela »Zur Post«, Dunaj, I., Fleischmarkt 16. Slavnost obeta biti sijajna.

Akad. tehn. društvo »Triglav« v Gradcu naznanja, da se bo vršil ustanovni občni zbor v soboto dne 15. viatoka ob 8. uri zvečer v gostilni »Zur Hatsburg« — Naglergasse — s sledečim dnevnim radom: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Volitve. 3. Slučajnosti.

Novi odbor »Vesne«, ki ga je izvolil občni zbor dne 8. t. m., je naslednji: Šaša Šantel, predsednik; Jurij Kuželički, podpredsednik; Hinko Smrekar, tajnik; Vilko Sever, blagajnik; Gvidon Birolla, arhivar; Svetoslav Peruzzi in Maksim Gaspari, namestnika. Pregledniški mesti zavzema Anton Gaber in Minka Rakovec.

A. l. Šantel, Hinko Smrekar, toč. preds. toč. tajnik.

Na veselici ženske podružnice sv. Cirila in Metodija v nedeljo pri sv. Ivanu so vstopnino preplačali sledeči gg.: Milka 9 K 20 st.; Ivan Marija Vatovec, državni poslanec Vekoslav Spinčič po 4 K 60 st.; dr. Abram, Počkaj po 1 K 60 st.; K. J. iz Gorice 1 K 50 st.; Vekjet, prof. Mandić, Schmit po 1 K; Gregorč 90 st., Babič, Ivan Marija Murt po 80 st., Perhavec, Bajt, Puhar, Delkin, Stanko Godina, N. Stepančič, Mandić, Obat, Pretner, Toroš, Pegan, Kalin, J. J., Vlade Trnovce, J. Štoka, J. Cvek, Marušič, Jaklič, N. N., N. N. po 60 st.; N. N., Marija Dekleva, Slava Oblat, Bartol po 40 st., N. N., Wartlichler, N. N., Bartl, Kokalj, Frsn Godina, Istinič po 20 st., Kolar, N. N. po 10 st. Taje rodobjubni Župančičevi »aizenponerji« skupaj 11 K.

Ker se niso udeležili veselice so dopolsali g. Ziaka dr. Rybář 5 K; veseljeni odsek »Dalalskega podpornega in bralnega društva« 4 K; J. Rože 1 K; Anton Podvršaj 1 K; Zafet 2 K; N. Grižon 1 K; navdeležanka 40 st. Bog plati!

Darovi. Našej upravi je izročil g. Ivan Kokalj iz Trsta za podružnico sv. Cirila in Metodija kot prebitek igre taroka in domino pri g. Kocjanu v Žrjah 1 K 40. za Dolinarjev spomenik 1 K, za Vegov spomenik 1 K, za Prešernov spomenik 2 K.

Po poštni nakaznici je pa poslal nek Svetovančen iz Mokronoga za podružnico sv. Cirila in Metodija v Trstu 1 K, ker se ni mogel udeležiti »boja s korijandoli«.

Tatovi v cerkvi. Predminolo noč so udrili tatovi v župno cerkev na Proseku. Sodijo, da se je to zgodilo med 1. in 3. uro popoldne. In pršli so v cerkev na jako originalen način. Oj kake hiše — od katere se ne ve še — so odnesli lestvo. To so prilonili ob zd zakristije. Po tej so se vspeli na streho presbiterija. Oj tu so šli skzi okno pod visoki strop cerkve. A povdariti treba, da pod streho ni nik kega pda kakih

30 metrov dolgosti zbok česar je ta pot tako nevarna, da si ljudje niti čez dan ne upajo v visoko podstrešje. Ker, ako bi zgrešila noga s tramov, pal bi človek neizogibno skozi doli na cerkveni tlak, najmanje kakih 15 metrov globočine.

Iz visokega podstrešja cerkve so se tatovi podali v cerkveni stolp, od tu na kor, in s kora v cerkev hrzkone po vrvi. Odnegli so malo vrednosti, kakih 100 kron (kolikor se zna dozdat), ker je bil župnik Martelanc ravno z ozirom na tolike tatvine po cerkvah v zadnjih časih, tako previden, da je vrednostne stvari dal v varno pohrano.

Bogat ribji lov. Teh dni so vlovili ribiči v kvarnerskem zalivu blizu Kraljevice 15 tunio, ki so tehtale 3800 kilogramov.

Umrl je v Opatjem selu oni Anton Pahor, katerega so nedavno, kakor smo poročali, v Farlaniji pretepli, oropali in zverinsko žojim postopali.

Padel s hrasta. 38 letni poljedelec Ivan Šimič, doma v Prečniku blizu Komna, je šel včeraj popoldne v gozjd nabirat želeč. V to svrhu je splezal na krast in otrsral veje, da bi potem imel kaj pobirati. A revež je bil nesrečen. Pod nogami se mu je ulomila veja in on je padel na tla. A o padcu se je grozno pobil: padel je namreč tako, da je udaril z obrazom ob tla: o temsi je pa prebil zgornjo ustnico in čeljust tako, da mu je meso odskočilo od kosti. Vsa kost zgoraj je čeljusti mu je ostala gola.

Dejali so ga v koloselj ter ga pripeljali v tukajšnjo bolnišnico, kjer je bil vsprejet v X. kirurški oddelek.

Samomor. 65 letni trgovski agent Filip Palčar, staujuoči v ulici sv. Nikolaja št. 32, je šel včeraj popoldne v zgornje šestališče pri sv. Andreju in tam izpil precejšnjo množino karbočne kisline. Slučajno mimoidoči, ki so ga našli, so obvestili zdravniško postajo, ako je prišel zdravnik k njemu, je bil nesrečnež že mrtev. Pri samomorilu so našli dve pismi, naslovljeni: »Al tavolo centrale del Hotel Volp eh«.

Truplo samomorilčovo je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

Skesan tat. Včeraj predpoludne je prišel na policijo 21-letni bivši fotograf a sedaj natskar Josip Gorimšek, doma iz Št. Jurija na Kranjskem, ter je povedal, da je v svoji zadnji sultbi pri g. Jakliču, v restavraciji »Ala Stacione«, ukradl več komadov namizne priprave iz kitajskega srebra, katere dan hrani v svojej sobi v ulici della Fontana št. 6. Pri leg tega je povedal da je iz »Mayerjevoga K. nversationslexikona«, ki je last g. Jakliča iztrgal več slik in zemljevidov. O hišni preiskavi, ki jo je policija priredila v njegovej sobi, so pa našli poleg omejenih stvari, še drugih predmetov, ki so bili »poznani za lastnika kavarne »Mramar«. Seveda so skesanega tatu spravili pod ključ.

Poskus samomora v pijanosti. Predsnočajim ob 1. uri po polnaci je g. Josip Gottfried šetal po pomolu sv. Karola. Hkratu je začul klicanje na pomoč. Bil je 20-letni mladenič, ki je bil skočil v morje, a potem klicel. G. Gottfried je prikočil ter mladeniču pomolil dlužnik s katerim ga je potem potegnil na kopno. Mej tem je bil prišel tja tudi en redar, ki je mokrega mladeniča z izvoščekom peljal v bolnišnico.

Ta kandidat smrti je bil 20 letni doinar Karol N., stanujoči v ulici Rigutti. Skočil je bil vodo s samomorilnim namenom, a ta namen se mu je rodil v glavi, ko je bila ista razgreta po preobilo popitem vinu. V bolnišnici so ga vsprejeli v VIII. oddelek ter ga dejali v opazovalnico za umobolne.

Iz »Škrata«. — Berač je prešel zvečer svojo gotovino in izračunal, da je zbersil tekom dneva 6 kron. Jezen zavpije: »Sa paš ne splača več beračiti v teh slabih časih, toliko zasluži že vsak uradnik!«

Razne vesti.

Hrvat padel pri Liajangu. Kakor poroča »Zastava«, je padel v bitki pri Liajangu tudi podpolkovnik Pajo Jovanović Kolarović, sin trgovčeve udove iz Broda na Hrvatekem.

Nesreča na železnici. V Warrensburgu v Severni Ameriki sta na Missouri Pacifik železnici trčila skupaj osebni in tovorni vlak. Edenindvajset oseb je bilo ubitih, mnogo pa ranjenih.

Prodaja stvari hiše Obrenovičev. Skozi dva dni bodo v Beligradu izložene za prodajo stvari pokojnega kralja Milana, Ale-

ksandra in Drage. Večina stvari je darovana krušdolskemu samostanu. Med mnogštevilnimi in dragocenimi predmeti, ki so darovane samostanu, se nahaja tudi 600 srebrnih žlic, nožev in vilic.

Židje na Ogrskem. Po zadnjem ljudskem štetju je bilo na Ogrskem 707.472 Židov. Od teh se jih je 451.209 prijavilo za Madjare 223.488 za Nemce in okolo 300 za Hrvate.

Osemdeset milijonov dolarjev je bilo potrošenih zadnje leto v Severni Ameriki za dobrodelne, človekoljubne in vednostne svrhe. Velik del tega denarja je bil dobro izdan. Za vednost je največ daroval znani milijonar Rockefeller, namreč 35 milij. dolarjev, od katerih je samo vseučilišče v Chicagu dobilo 13 milijonov.

Vzlic vsem tem darilom pa ljudstvo ne ljubi ameriških milijonarjev. Bolj človekoljubno bi bilo, če bi plačevali delavcem boljše plače, ne pa da nezmerno velike dohodke sipaje okoli za vse možne namene.

Gospodarstvo.

Protí pomanjkanju klaje za živino.

Ker se je vsled velike suše po letu in deloma tudi v jeseni tega leta zamoglo računati, da bo primanjkelo klaje za živino, je povzela vlada shodne korake, da vsaj deloma olajša posledice pomanjkanja klaje.

Vlada je torej sklenila dati ministerstvu za kmetijstvo na razpolago pol milijona kron, da nakupi krme. Ta znesek naj se porabi deloma v svrhu posredovanja pri nakupu krme, deloma pa tudi, da se direktno nakupi krmo ter se jo razdeli med potrebne kmete. Namest vlade je tudi, da se iz one svote siromašnim kmetom del vozaih stroškov za krmo poplača. — To akcijo naj posreduje »Obča avstrijska zveza kmetijskih družb« na Dunaju.

Trgovina.

Borzna poročila dne 12. oktobra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.03—19.06 —, angleške lire K — do —, London kratak termin K 239.40 239.75 Francija K 95.10—95.35, Italija K 95.10—95.30 italijanski bankovci K — —, Nemčija K 117.35—117.60, nemški bankovci K — — avstrijska ednotna renta K 99.80 — 100.15, ogrska krona renta K 97.90 — 8.20, italijanska renta K 102.3% 103.7%, kreditne akcije K 665. — 668. — državne železnice K 646. — 649. — Lombardi K 86. — 88. —, Lloydove akcije K 722. — 732. — Srečke: Tisa K 325. — 333. —, kredit K 478. — do 488. —, Bodenkredit 1880 K 310 — 320. —, Bodenkredit 1889 K 300. — 308. —, Turške K 131. — do 133. — Srečke — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.20	100.25
v srebru	100.20	100.25
Avstrijska renta v zlatu	119.65	119.60
v kronah 4%	100. —	100. —
Avst. investicijska renta 3% 1/2	91.25	91.25
Ogrska renta v zlatu 4%	119.30	119.20
v kronah 4%	93. —	93.00
renta 3 1/2	88.95	89.05
Akcije nacionalne banke	1638. —	1635. —
Kreditne akcije	667. —	667. —
London, 10 Lstr.	239.45	239.45
100 državnih mark	117.47 1/2	117.45
20 mark	23.48	23.50
20 frankov	19.04	19.06 1/2
10 ital. lir	95.15	95.15
Cesarski cekini	11.32	11.33

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 94.10 5%, italijanska renta 103.82, španski exterior 87.27 akcije otomanske banke 590. —
Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — unificirana turška renta 86.40 menjice na London 251.45, avstrijska zlata renta 101.05 ogrska 4% zlata renta 101.15, Länderbanv — turške srečke 127.50, parizka banka 12.60, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 14.56. Trdna.

London. (Sklep) Konsolidiran dolg 88 3/16 Lombardi 3 1/2 srebro 25 1/16, španska renta 86 3/4 italijanska renta 103 1/2, tržni diakont, 2 1/2 menjice na Dunaju — dohodki banke — izplačila banke —. Staina.

Tržna poročila 12. oktobra.

Budimpešta Pšenica za oktober 10.15 do 10.16; za april 10.50 do 10.60 RE za oktober 7.63 do 7.64; za april 8.04 do 8.05 Oves za okt. K 6.91 do 6.92; za april 7.32 do 7.34 Koruza za oktober 7.35 do —, za maj 7.43 do 7.44.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje slabotno, ugodneje. — Prodaja 12.300 met. strovov. trdno vzdržano. Druga žita vzdržano. Vreme megla.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 41.25 frk., za dec. 44.50.

New-York. (Otvorjenje) Kava Rio za bodoče dobave, vzdržano, 5 stot. znižanja.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 36.—, za dec. 36 1/2, za marec 37.—, za maj 37 1/2, mirno. — Kava Rio navadna loco 36—37, navadna reelna 38—41, navadna dobra 42—44.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za oktober 22.85 za dec. 21.90, za marec 22.15 za maj 22.40, za julij 22.55, za sept. 21.90. Mirno. — Vreme: dež.

Sladkor tuzemski. Centrifugal pile, promptno K 66.50 do 68.00, za september K — do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concessé in Melapill promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

London. Sladkor iz repe surov 11 1/16 Sh. Java 12.3 Sh. Mirno.

Pariz. RE za tekoči mesec 15.90, RE za nov. 16.25, za november-februar 16.45, za januar-april 16.90 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.55 za nov. 23.85, za november-februar 24.20 za januar-april 24.70 (mlačno). Moka za tekoči mesec 31.— za nov. 31.40, za nov-februar 31.60, za januar-april 32.10 (mlačno). — Repično olje za tekoči mesec 43.50, za november: 43.20, za nov.-december 48.25 za januar-april 43.75 (mlačno). Spirit za tekoči mesec 47.—, za nov. 44.— za januar-april 42.75 za maj-avgust 42.— (mlačno). Sladkor surov 88° usov nov 23 1/2 — 23 3/4 (stisno), bel za tekoči mesec 31 1/2 za nov. 32 1/2, za jan.-april 32 1/2 za marec-junij 33 3/4 (mirno) računat 63—65 1/2. Vreme: lepo.

Nov slovenski zdravnik v Trstu. V ulici sv. Spiridiona št. 10. I. nadstropje (nasproti pravoslavni cerkvi) ordinuje pooblaščenec današnjim dnem g. med. dr. Živko Lapajne, ki je nšim študijem že znan po svojih spisih v »Edinosti«. G. doktor dovršil je medicinske nauke na graški visoki šoli. Tekom svoje nadaljne izobrazbe po bolnicah imel je med drugim priliko spoznati pri slovečem zdravniku Poljaku dr. Majewskemu u posebn način operiranja gnojnih obolenj, na kar se je v teku dveh nadaljnjih let posvetil strokovni kirurški izobrazbi na češki vseučilišni kliniki pod vodstvom svetovnoznane in prerano umrlega prof. dra. Karla Maydla, ki mu je bil kot Slovenceu posebno naklonjen. Vsled tega ordinuje g. doktor kot praktični zdravnik in zajedno zdravnik-strokovnjak za kirurška obolenja. Približnosti se izvejo iz naznanila.

Dr. Kristin Krstulović

specijalist

za otroške bolezni in ortopedije
Ordinuje od 10 1/2 do 11 1/2 predp. in od 3. ure do 5. popoldne v ulici S. Lazzaro 17 I. (Palača Diana). Za uboge brezplačno vsaki dan razven nedelj in praznikov od 12. do 1. pop.

Piazza Cavana 1 I. n.

M. GAL Trst, Corso 4

LASTNA SPECIJALNA DELAVNICA za zdravilne pasove, trebušne preveze, elastične nogovice in modre, ortopedični aparati, aparati za vzravnavanje života, pasovi za popek, sosenzorji.

Naročbe se izvrše po meri.

PREDMETI ZA BOLNIKE.

Največa solidnost.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom

priporoča slavnemu občinstvu svojo

zalogo pohištva

prof. ANTON ČERNIGOJ

via dei Rettori šte. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Pohištvo izdeluje se solidno, trpežno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.

Vsaka konkurenca je izključena. Album pohištva pošlje se brezplačno.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

+

Tužna sreem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naša nepozabljena soproga, hči in sestra

Katarina Renko

danes ob 3. uri pop. po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo v sili v petek, dne 14. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti ulica Cristoforo Colombo št. 1.

V TRSTU, 12. okt. 1904.

Jakob Renko, soprog,
Andrej in Neža Gorup, Ivanka Gorup, sestra
Marjan Gorup, brat.

Trgovski pomočnik večje slovenskega jezika in ki bi se rad pridružil italijanskemu jeziku želi dobiti v Trstu primerne službe. Ponudbe na upravo »Edinosti«.

Kron 10 v dar onemu, ki privede na mitnico na Opčine pred nekoliko dnevi zgubljenega psa, pasme pinč, dolge in bele dlake in ki sliši na ime »Pietto«.

Na prodaj je po primerni ceni 500 sežnjevi (180) m. zemljišča za zidanje obdano od t. h. est. na zdravem in lepem kraju, z razgledom na morje. Za en tega zemljišča je na prodaj tudi drugo 1000 sežnjevi, svetla, ki je tudi pripraven za zidanje hiš ali obširnih podjetij. Pojasnila daja vratar hiše štev. 5 v ulici Molino a vento.

Kmet (kolon) se takoj sprejme! Plača 40 kron, prosto stanovanje, dve buči mleka na dan in drva. Mož in žena brez otrok. Naslov pove uprava »Edinosti«.

JOSIP TALAMINI
Trst — ul. della Pietà 13 (dvorišče) — Trst.

Zaloga istrskega in dalmatinskega vina marsala, vermutha ter najfinjšega refosha v buteljkah.

Dostavljanje na dom.

JAKOB SOTLAR
Via dei Bacchi 3.

Zaloga dalmatinskih in istrskih vin prve vrste. Vsakovrstni desertni likerji. Najfinjši spirit za konzerve.

Prodaja na čebelo in drobno.

Dostavljanje na dom.

Prodajalnica jestvin in kolonijal, napoljskih in tuzemskih testenin, olja, kisa in mila

Ivan Počkaj v Trstu
ul. Petronio 2, vogal ul. Settefontane.
Zaloga moke, žita, otrobov na izbero.

Tovarna kisa
Bruschina & Krovath
Trst. — Riva Gramula 6 — Trst.

Zaloga vinskega kisa in različnih specialnih kisov.

Konkurenčne cene.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster
Josip Stantič

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišč, c. kr. priv. lloyd orož, c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Polju.

TRST. — Ulica Rosario št. 2. — TRST

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljša voščila (biks) **Fredin**

Cene nizke. Postrežba točna.

Pristno ljubljansko
kislo zelje

v sodčkih po 25, 50, 100 in 200 klg., v trdnih posodah; nadalje lep krompir v vsaki količini je naprodaj pri

N. Terškan
Ljubljana, Hradeckijev predmestje 23.
Cene primerna in točna razpošiljatev.

FILJALKA
c. kr. privat.

AVG. R. KREDITNEGA ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu
sprejema:

IZPLAČILA V KRONAH

za blagajniške nakaze	na naslovljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %	proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %
» 30 » » 3 %	» 8 » » 2 1/2 %
	» 30 » » 3 %

v zatih napoljenih na izplačilna pisma

proti 30 dnevni odpovedi 2 %
» 3 mes. » 2 1/2 %
» 6 » » 2 1/2 %

Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi.

Bancogiro v kronah
z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago.

Krone in zlati napoljeni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po toka odpovedi.

Izdaja nakaznice

za Dunaj, Bu imešto, Brno, Karlove vari, Reko Lvon, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb Arad, Belice, Gablonz, Gradee, Hermanstadt, Inomost Celovee, Ljubljano, Line, Olomuc, Saaz, Solungrad prosto stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiža in vrednosti.

Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.

Daja predujme na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih.

Kreditni na karikacijske listine se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.

Kreditna pisma se izdajajo v katerosikoli mesto.

Hranila.

Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.

Menične nakaznice.

Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice »Banca d'Italia« v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

Prve in jedine želodčne kapljice
sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka). Zdravilna moč teh kapljice je neprekosljiva. Te kapljice vredijo redno prebavljenje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé pokvarjeni želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). — Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vsah glavnih lekarnah na svetu. — Za naročitev in pošiljatev pa jedino le v

Lekarna Cristofoletti v Gorici.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebnički disinfektirani parfemirani zaprosen patent se prodajajo povsod.

C. COMINI, Trst Barriera 28

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Vse mese izdaja k vsakemu krebzanju.

Polno vplačani akcijski kapital **K 1,000.000**

Zamenjava in eskomptuje krebzane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuljuje in divinkuljuje vojaške ženitninske kavcije.

Rekompit in inkasno mesto. Bor za srodila.

Podružnica v Spljetu. Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge dne vzdiga. Promet s čeki in nakaznicami.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO. TELEFON ŠT. 216.

„Hôtel Balkan“ - Trst
Piazza della Caserma (Narodni Dom)
3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

Za goste hotela posebna restavracija v l. nadstr.

Dvigalo. Električna razsvetljava. Kopalnica

Shajališče ptujcev

Zdravniško obvestilo

Med. univ. Dr. Živko Sapajne
em. el. operateur

c. kr. vsenč. češke kirurški klinike prof. dr. KARLA MAYELA v Pragi najljudneje naznanjam sl. občinstvu, da sem se nastanil v Trstu in izvršujem zdravniško prakso

— kot praktični zdravnik in spacialist za kirurški obolenja —
Manjše operacije izvršujem brez bolečin v svojem st. novanju.

Za uboge brezplačno.
Sl. radbinam se priporočam kot hišni zdravnik.

Ordinacija; 3—4

TRST, ulica sv. Spiridijona 10, I. n. (nasproti pravoslavne cerkve).

Tvrška
E. DEVEGLIA

V modi, manufakturah in drobnarijah naznanja cenjenim odjemalcem da se je s 24. avgustom t. l. preselila v ulico delle Poste št. 1 — v ulico Nuova št. 49 in to z ozirom na udobnost mnogobrojnih odjemalcev, ki stanujejo v raznih krajih mesta.

Pri tej priliki sti se obe prodajalnici založili z novim blagom same novosti. — Cene brez konkurence

Trgovcem z jestvinami v Hrpeljah, Kozini in okolici priporoča svojo

veliko zalogo moke

iz parnih mlinov Schoeler & Co dvornih zalagateljjev v Ebenbergu in na Dunaju ter zaloga piva kakor tudi raznarodnih predmetov

IVAN ŠIŠKOVIČ
trgovec v KOZINI.

Zlatar
DRAGOTIN VEKJET
(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema naročbe, poprave srebrnih in zlatih predmetov ter poprave žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Vse mese izdaja k vsakemu krebzanju.

Polno vplačani akcijski kapital **K 1,000.000**

Zamenjava in eskomptuje krebzane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuljuje in divinkuljuje vojaške ženitninske kavcije.

Rekompit in inkasno mesto. Bor za srodila.

Podružnica v Spljetu. Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge dne vzdiga. Promet s čeki in nakaznicami.